

Ewaluacja bieżąca kryteriów i systemu wyboru projektów oraz ocena podejścia do sposobu realizacji zasad równościowych w ramach FEO 2021-2027

Wykonawca:

Openfield sp. z o. o.
ul. Tadeusza Kościuszki 29/4
45-062 Opole

Openfield

Zamawiający:

Województwo Opolskie
Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego
ul. Ostrówek 5
45-088 Opole

Fundusze Europejskie
dla Opolskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

 OPOLSKIE

Tło i cele badania

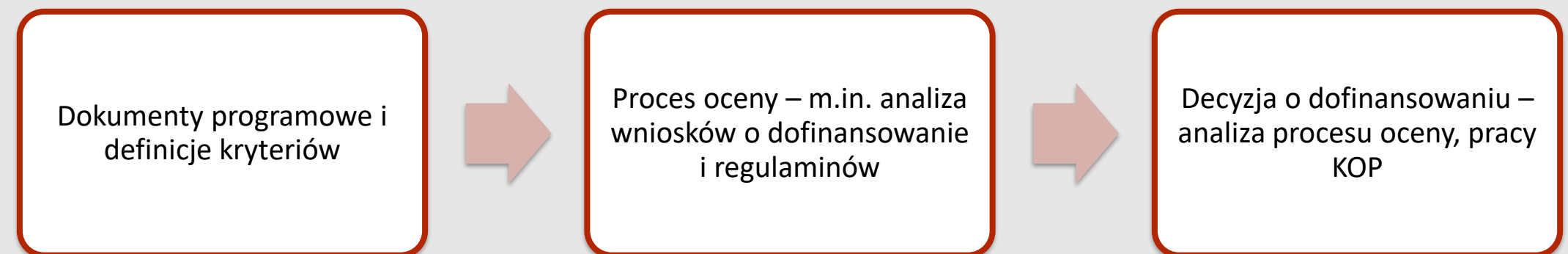
Ocena była potrzebna dla bieżącego sprawdzenia skuteczności wdrażania programu, identyfikacji barier oraz zapewnienia zgodności z wartościami UE w obszarze równości, niedyskryminacji i praw człowieka.

Badanie zaplanowano jako element systematycznego doskonalenia wdrażania FEO 2021–2027. Jego głównym celem była ocena systemu i kryteriów wyboru projektów oraz podejścia do realizacji zasad równościowych (KPP, KPON).

Cel realizowano przez dwa cele szczegółowe:

- (1) analizę i ocenę kryteriów/systemu wraz z możliwymi usprawnieniami,
- (2) ocenę zgodności wdrażania z zasadami równościowymi i identyfikację potrzeb zmian.

Na jakich etapach sprawdzaliśmy system?

Kluczowe przesłanie

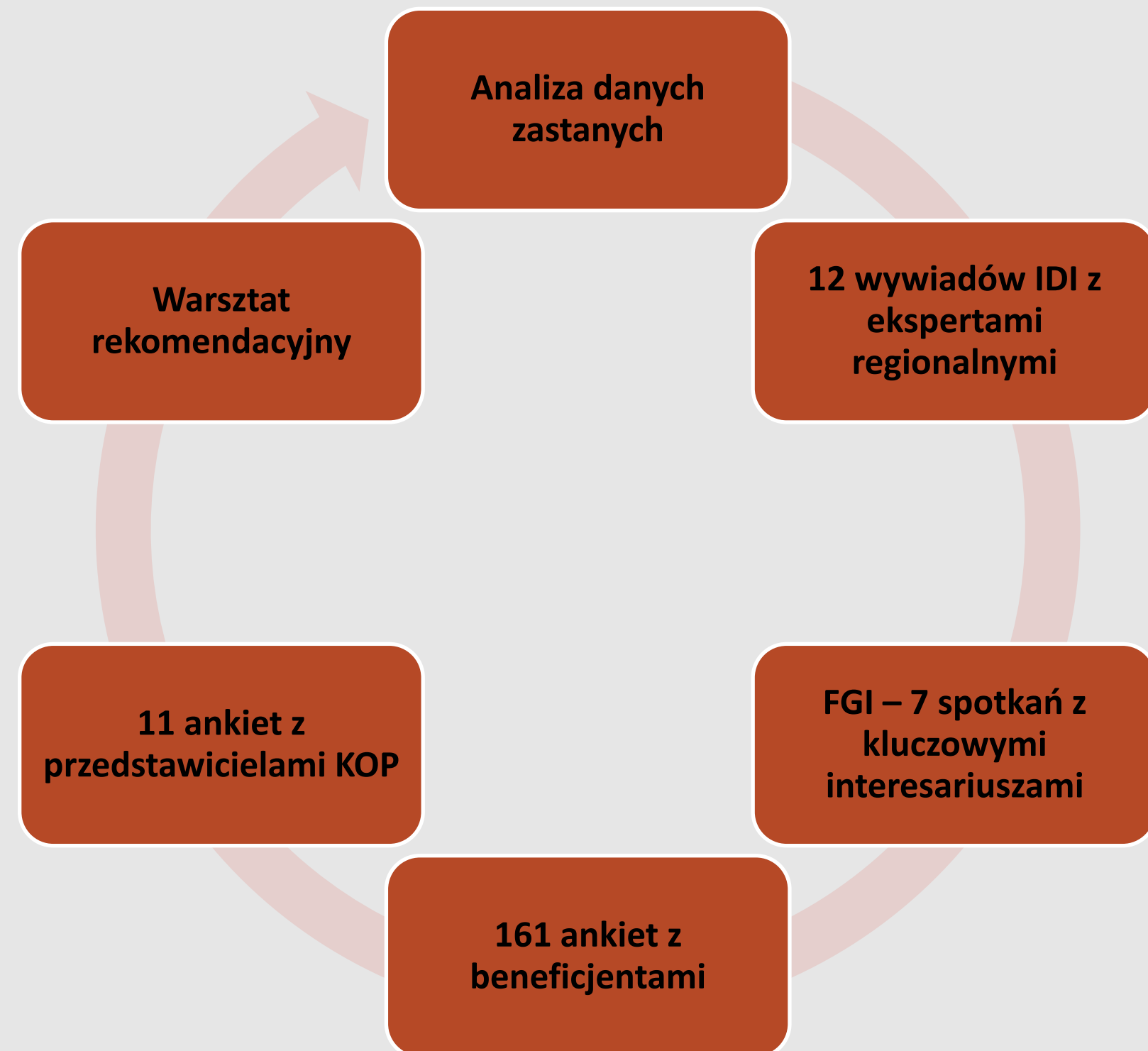
Sprawdzono, na ile przyjęty system i kryteria wyboru projektów realnie wspierają rozwój regionu oraz są zgodne z zasadami równościowymi — nie tylko „na papierze”, lecz w praktyce wdrażania.

Solidne metody = wiarygodne wnioski: łączyliśmy dokumenty, ankiety i wywiady, by dać decyzje oparte na dowodach

Metodyka

Solidność metod = wiarygodność wniosków.

Oparliśmy się na triangulacji, aby budować obiektywne, praktyczne wnioski.

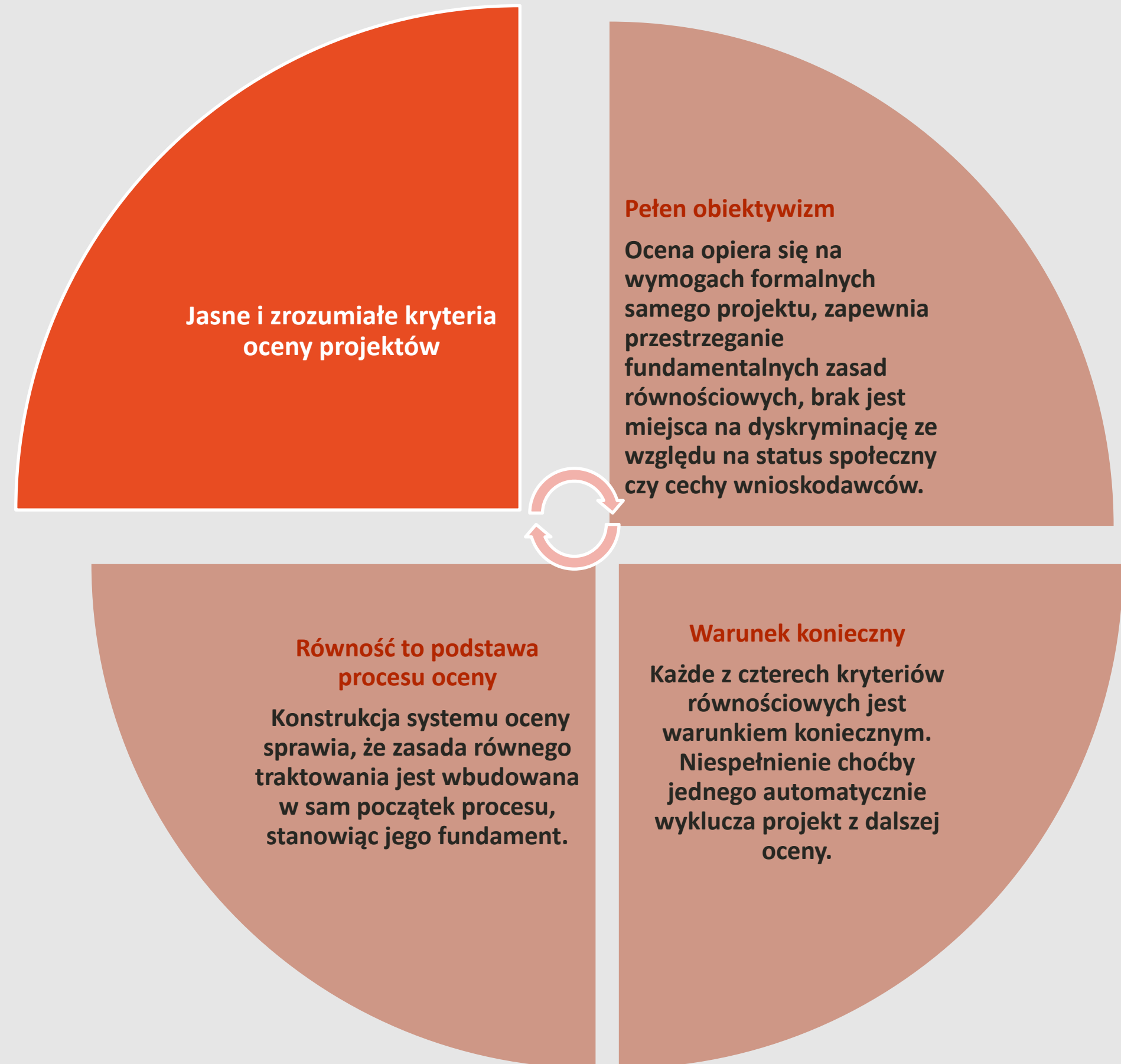
Wyniki badania - ocena systemu wyboru projektów

Co działa poprawnie?

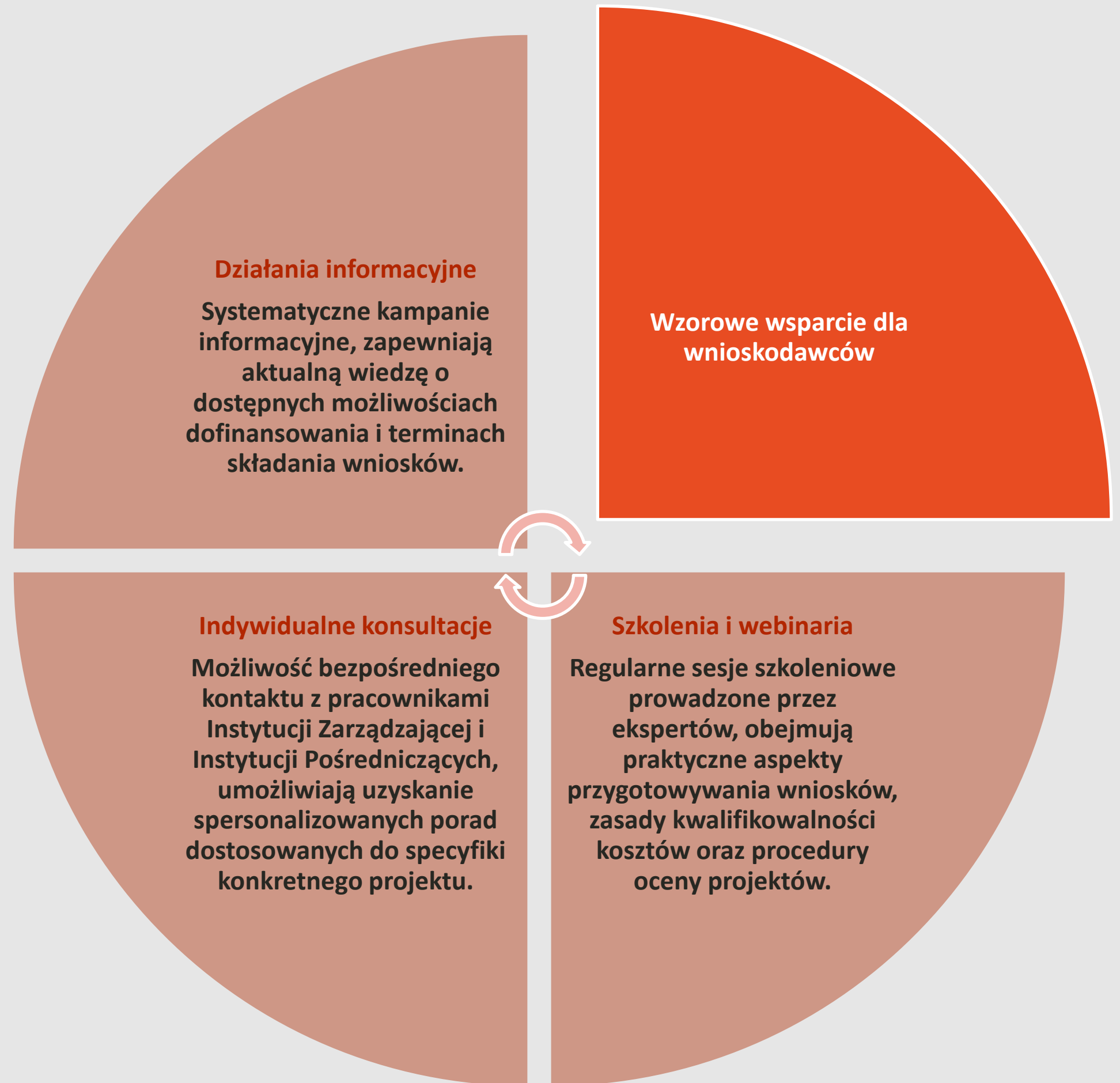
Mocne strony systemu

Wyniki badania - ocena systemu wyboru projektów (jasne i zrozumiałe kryteria oceny projektów)

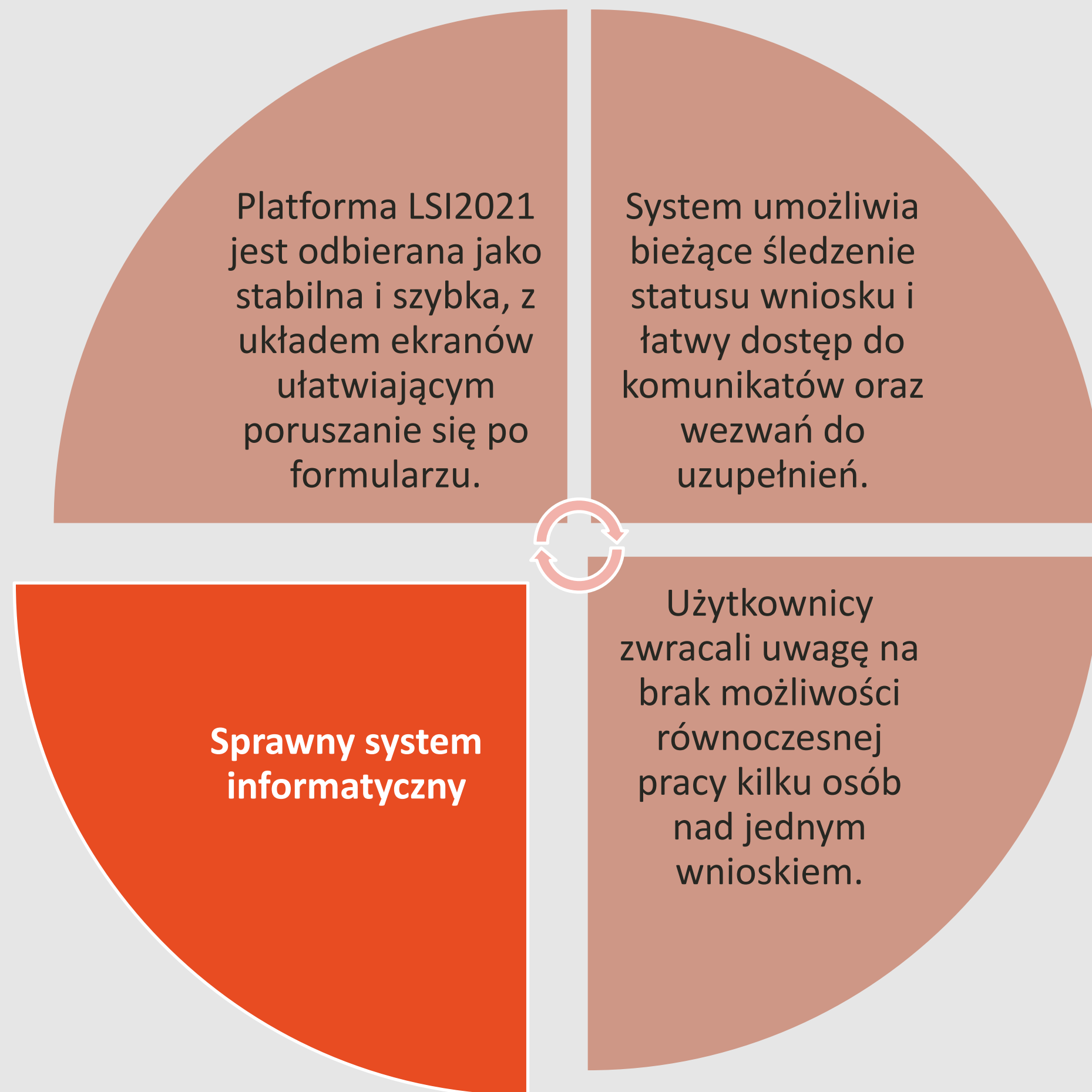
Wyniki badania - ocena systemu wyboru projektów (wzorowe wsparcie dla wnioskodawców)

**Wyniki badania -
ocena systemu
wyboru projektów
(Przejrzysta i
zrozumiała
dokumentacja)**

**Wyniki badania -
ocena systemu
wyboru projektów
(sprawny system
informatyczny)**

Wyniki badania - ocena systemu wyboru projektów - co można usprawnić?

Obszary do dalszego rozwoju

Czas oceny: skrócić i uczynić przewidywalnym

Ponad 65% wnioskodawców ocenia czas oczekiwania jako długi – lepsze zrozumienie procesu pozwoli wnioskodawcom postrzegać wydłużony czas oceny nie jako barierę biurokratyczną, ale jako mechanizm kontroli jakości, który chroni ich interesy poprzez zmniejszenie ryzyka błędów w przyszłej realizacji projektu.

Kryteria oceny: doprecyzowanie nazw i definicji

Zmienić „Poprawność formalno-techniczna projektu” → „Poprawność dokumentacji projektu”
Uściślić kryterium dot. zasad równościowych.
Wyeliminuje to niepewność i pozwoli precyzyjniej przygotować wniosek, zmniejszając ryzyko odrzucenia z powodów formalnych.

Premiowanie projektów lepiej realizujących cele programu i innowacyjnych

Wprowadzić punktowe kryterium innowacyjności także dla projektów społecznych, edukacyjnych i środowiskowych. Uzupełnić kryteria binarne o skale opisowe, aby uchwycić „jak bardzo” projekt realizuje cel; Przewidzieć punkty za ambicję i jakość koncepcji (np. punkty za ryzyko/eksperyment dobrze uzasadniony).
Efekt: realna przewaga dla projektów ambitnych i strategicznych; silniejsza motywacja do kreatywnych rozwiązań.

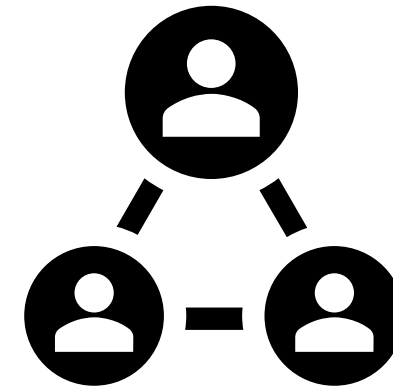
Wyniki badania - ocena systemu wyboru projektów (kierunki rozwoju)

Obszar analizy	Co działa poprawnie i jest zgodne z zasadami? (mocne strony)	Główne wnioski i kierunki na przyszłość (rekomendacje)
System Wyboru Projektów	• Precyzyjne definicje kryteriów. • Dobre wsparcie informacyjne i szkoleniowe dla wnioskodawców.	• Doprecyzowanie nazw i definicji dwóch kryteriów oceny oraz kontynuowanie systematycznego przeglądu zestawów kryteriów oceny.
	• Przejrzysta i wysoko oceniana dokumentacja konkursowa.	• Wzmocnienie komunikacji na temat etapów i czasu trwania oceny projektów.
	• Sprawnie działający i intuicyjny system informatyczny.	• Wprowadzenia mechanizmów premiujących projekty innowacyjne i projekty o szczególnym znaczeniu dla regionu.

**Wyniki badania - analiza i ocena sposobu
wdrażania programu w zakresie zgodności
z zasadami równościowymi**

Co działa poprawnie? Mocne strony systemu.

Wdrażanie zasad równościowych – mocne strony

Jednym z kluczowych osiągnięć programu Fundusze Europejskie dla Opolskiego 2021-2027 jest systemowe i konsekwentne podejście do wdrażania zasad równościowych.

Badanie pokazało, że zasady KPP i KPON nie są tylko teorią. Znalazły się w dokumentach, procedurach i kryteriach. W instytucjach działają koordynatorzy równościowi, którzy wspierają oceniających i podnoszą świadomość pracowników.

To właśnie ich obecność i zaangażowanie sprawiły, że instytucje coraz uważniej i świadomiej podchodzą do kwestii równości.

Jasne i weryfikowalne wymagania

Dokumentacja konkursowa zawiera jednoznaczne, mierzalne zapisy dot. równości, dostępności i niedyskryminacji – co przekłada się na lepsze projektowanie interwencji.

Co jest wymagane

- Obowiązkowy „**Standard minimum realizacji zasady równości kobiet i mężczyzn**”.
- Nie tylko deklaracje – **konkretna analiza sytuacji obu płci** w kontekście projektu.
- **Plan działań** odpowiadający na zidentyfikowane nierówności.
- Spełnienie standardu = **kryterium bezwzględne** (warunek oceny pozytywnej).

Co wykazało badanie

- Program **zawiera pełny, wyczerpujący katalog przesłanek dyskryminacyjnych**, zgodny z wytycznymi UE i krajowymi zasadami równości.
- Wnioski odnoszą się nie tylko do płci, lecz także do innych przesłanek: wieku, niepełnosprawności, pochodzenia etnicznego, religii, światopoglądu, orientacji seksualnej, statusu majątkowego czy przynależności do mniejszości.

Co to oznacza w praktyce: Około 60% zbadanych wniosków zawierało konkretne rozwiązania dotyczące:

- dostępność architektoniczna i cyfrowa,
- racjonalne usprawnienia,
- wsparcie dla opiekunów i tłumaczy PJM,
- preferencje rekrutacyjne.

Właśnie te projekty **najlepiej realizowały idee równości** – wyraźna różnica między „odhaczeniem wymogu” a realnym działaniem.

Konsekwentne egzekwowanie dostępności - dokumenty programowe i wnioski o dofinansowanie wskazują na realną dostępność produktów, usług i infrastruktury.

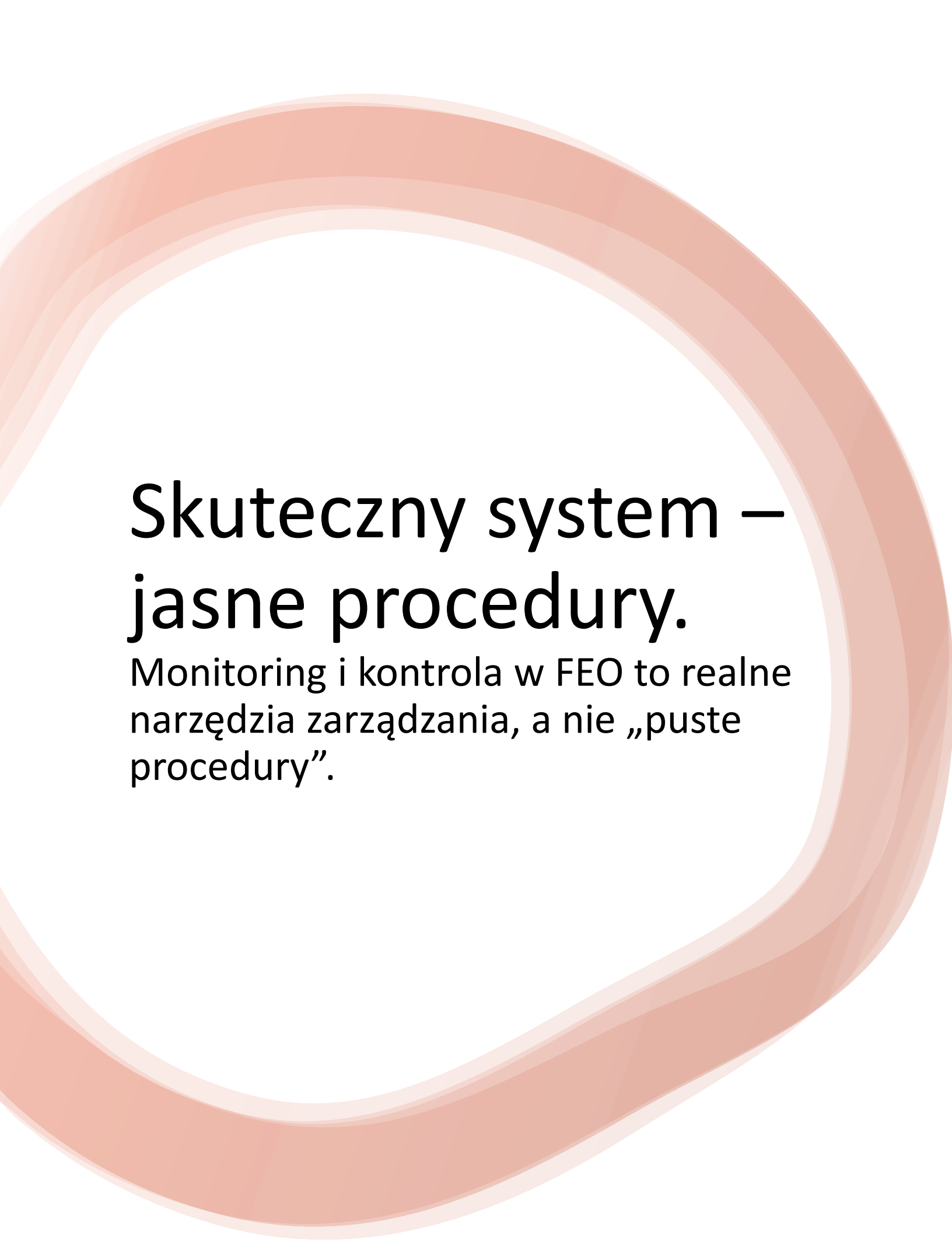
Co to oznacza w praktyce

- Jasno określone **standardy dostępności** (spójne z wytycznymi krajowymi i UE).
- **Egzekwowanie** na etapie oceny i realizacji projektów wymogów dostępności.
- Przekładanie zasad na **konkretne udogodnienia**: fizyczne i cyfrowe.
- **Usuwanie realnych barier** dla osób z niepełnosprawnościami i innymi szczególnymi potrzebami.

Efekt

- Standardy + egzekwowanie → **dostępność w działaniu**, a nie na papierze.

Skuteczny system – jasne procedury.

Monitoring i kontrola w FEO to realne narzędzia zarządzania, a nie „puste procedury”.

Co działa

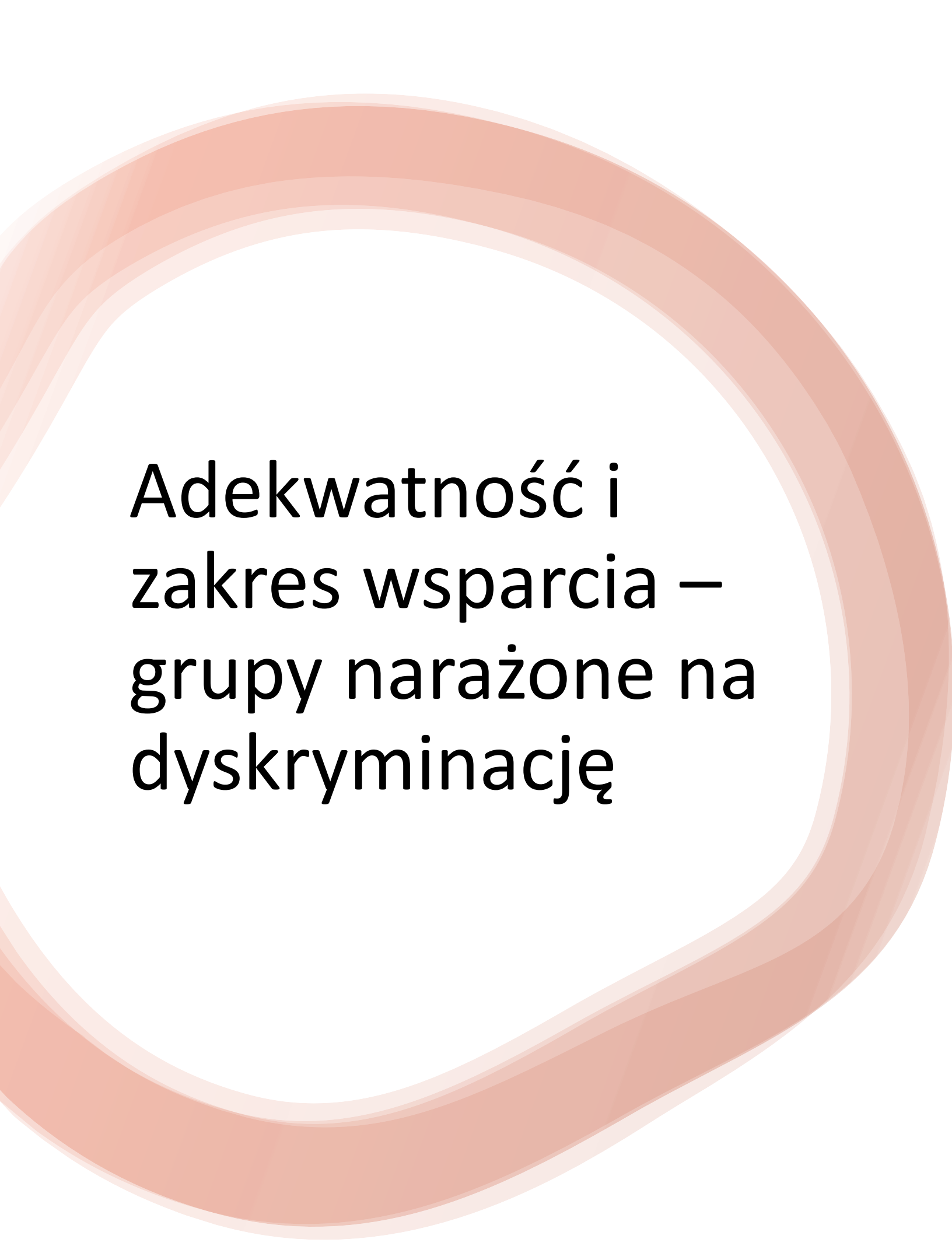
- **System wskaźników** monitorujący, kto korzysta ze wsparcia (płeć, status OzN, sytuacja na rynku pracy).
- **Jawne procedury zgłaszania naruszeń** KPP i KPON – dostępne dla uczestników i beneficjentów.
- **Przejrzyste ścieżki reakcji** po zgłoszeniu (rejestracja → analiza → działanie korygujące → informacja zwrotna).

Efekt w praktyce

- **Szybkie reagowanie** na problemy.
- **Przejrzystość i odpowiedzialność** po stronie realizatorów.
- **Lepsza jakość projektów** dzięki korektom opartym na danych.

Kluczowy przekaz

- Wskaźniki + jawne ścieżki zgłoszeń → **szybkie i transparentne korygowanie programu.**

Adekwatność i zakres wsparcia – grupy narażone na dyskryminację

FEO 2021–2027 obejmuje szerokie spektrum grup zagrożonych wykluczeniem – a projekty realnie adresują ich potrzeby.

Kto jest m.in.. uwzględniony?

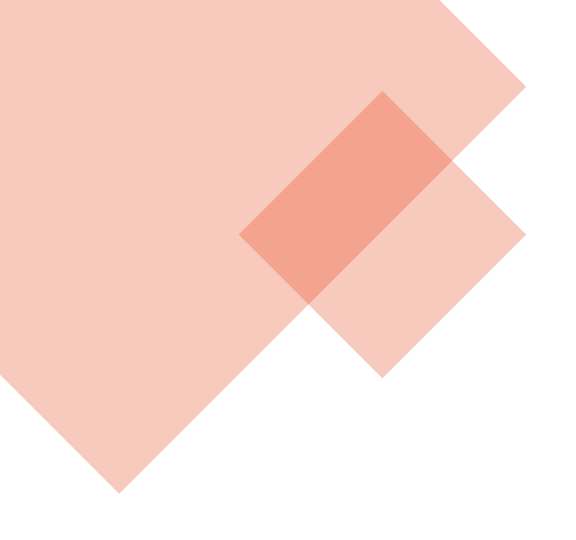
- Kompletny katalog przesłanek dyskryminacyjnych (zgodny z dokumentami programowymi).
- W tym m.in.: **kobiety, osoby z niepełnosprawnościami (OzN), osoby starsze, migranci, Romowie, młodzież NEET, osoby w trudnej sytuacji społeczno-ekonomicznej.**

Co działa w praktyce (takie rozwiązania jak np.)

- Asystenci i tłumacze PJM.
- Wsparcie transportowe.
- Komponenty językowe i psychologiczne dla dzieci migrantów.
- Działania aktywizacyjne dla kobiet wracających na rynek pracy.

Efekt

- Szeroki zakres + dopasowane rozwiązania → **wyższa dostępność i trafność interwencji.**

Wyniki badania - analiza i ocena sposobu wdrażania programu w zakresie zgodności z zasadami równościowymi - co można usprawnić?

Obszary do dalszego rozwoju

Pogłębienie zrozumienia zasad równościowych

Pomimo bardzo dobrze funkcjonujących ram formalnych, kluczowym wyzwaniem pozostaje zmiana postaw i pogłębienie zrozumienia zasad równościowych wśród części wnioskodawców.

Potrzeba edukacji

Standard minimum dotyczący równości kobiet i mężczyzn okazał się mocnym, ale i wymagającym narzędziem. Z jednej strony gwarantuje, że temat nie jest pomijany. Z drugiej bywa traktowany formalnie i powierzchownie, a opisy we wnioskach często są kopiowane i mało pogłębione.

Potrzeba dodatkowych narzędzi

Wdrażanie zasad KPP i KPON w ramach FEO 2021–2027 wymaga większego wsparcia na poziomie krajowym. Instytucje regionalne dobrze realizują swoje zadania, ale potrzebują dodatkowych narzędzi, spójnych interpretacji oraz programów szkoleniowych dostosowanych do praktyki wdrażania.

Wyniki badania - analiza i ocena sposobu wdrażania programu w zakresie zgodności z zasadami równościowymi (kierunki rozwoju)

Obszar analizy	Co działa poprawnie i jest zgodne z zasadami? (mocne strony)	Główne wnioski i kierunki na przyszłość (rekomendacje)
Wdrażanie Zasad Równościowych	• Systemowe podejście z aktywną rolą koordynatorów ds. równości. • Jednoznaczne i weryfikowalne wymogi w dokumentacji (np. Standard minimum).	• Rekomendacja horyzontalna: Stworzenie platformy wymiany doświadczeń i dobrych praktyk w zakresie równości oraz zaprojektowanie programów szkoleń na poziomie krajowym.
	• Konsekwentne egzekwowanie standardów dostępności w projektach i jawne procedury zgłaszania naruszeń KPP/KPON umożliwiające szybkie i przejrzyste działania korygujące.	• Rekomendacja horyzontalna: Powołanie międzyinstytucjonalnego zespołu roboczego do przygotowania treści i struktury repozytorium.
	• Adekwatność i szeroki zakres wsparcia dla grup narażonych na dyskryminację	

Dziękujemy!

